

POSTANOWIENIE

7 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka

na posiedzeniu niejawnym 7 sierpnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i R.
spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O.
przeciwko miastu O. i O. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w O.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 9 września 2024 r., I AGa 131/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz miasta O. oraz O. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O. kwoty po 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 9 września 2024 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku, w sprawie z powództwa M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (poprzednio – w O.; dalej: „M.”) i R. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O. przeciwko miastu O., O. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w O. (dalej: „O.”) oraz B.P. o zapłatę i ochronę dóbr osobistych, zmienił na skutek apelacji powoda M., apelacji pozwanego miasta O. oraz apelacji pozwanego O. wyrok Sądu Okręgowego w

Białymstoku z 20 lipca 2023 r. w ten sposób, że ustalił początkową datę odsetek ustawowych za opóźnienie na 23 października 2018 r. w stosunku do pozwanego miasta O. (pkt I), oddalił apelację powoda M. w pozostałym zakresie (pkt II), oddalił apelację pozwanego miasta O. w całości (pkt III), oddalił apelację pozwanego O. w całości (pkt IV) oraz zniósł wzajemnie pomiędzy stronami koszty postępowania w instancji odwoławczej (pkt V).

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł powód M., wskazując na naruszenie art. 70⁴ § 2 k.c. oraz art. 361 § 1 i 2 k.c. i zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w punkcie II. Zakwestionował częściowe oddalenie powództwa o zasądzenie od miasta O. i O.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne:

- czy w przypadku braku podstaw do unieważnienia postępowania przetargowego, unieważnienia umowy czy odstąpienia od umowy zamawiający bezpodstawnie odmawiający zawarcia umowy ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą wobec wykonawcy na podstawie art. 70⁴ § 2 k.c. za szkody związane z pozostawaniem w gotowości do realizacji umowy;

- czy w przypadku, gdy zamawiający bezpodstawnie odmawia zawarcia umowy i utrzymuje stan niepewności co do jej zawarcia, ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą wobec wykonawcy także za szkody rzeczywiste wykonawcy związane z pozostawaniem w gotowości do realizacji umowy.

W ocenie skarżącego skarga kasacyjna jest też oczywiście zasadna z uwagi na to, że Sąd drugiej instancji błędnie przyjął, iż konsorcjum składające się z powodowych spółek nie poniosło szkody z uwagi na pozostawanie w gotowości do wykonania umowy, gdyż brak było stosunku zobowiązaniowego i inwestycja na poczet realizacji umowy stanowi ryzyko przedsiębiorcy. Zdaniem skarżącego z uwagi na treść art. 70⁴ § 2 k.c. jest to stanowisko oczywiście nieprawidłowe.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących

o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

5. Odnosząc powyższe uwagi do realiów niniejszej sprawy, Sąd Najwyższy zwraca w pierwszej kolejności uwagę, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzeby wykładni przepisów prawa budzi poważne zastrzeżenia. Jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość stwierdzenia oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przewidziane w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c., co do zasady, wzajemnie się wykluczają, ponieważ zakładają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1), jak i prywatny skarżącego (pkt 4). Trudno sobie wyobrazić sytuację, w której orzeczenie jest oczywiście wadliwe, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Skarżący tymczasem formułuje zagadnienie prawne, domagając się analizy art. 70⁴ § 2 k.c. i jednocześnie wskazuje, że przepis ten został naruszony w sposób oczywisty przez Sąd Apelacyjny.

6. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie zostać przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia SN: z 15

października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Skarżący nie sprostął powyższym wymaganiom, ponieważ wątpliwości objęte pytaniami przedstawionymi w ramach wykazania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie są istotne dla rozstrzyganej sprawy. Sąd Apelacyjny nie przesądził bowiem kwestii, czy na podstawie art. 70⁴ § 2 k.c. uczestnikowi przetargu organizowanego jako zamówienie publiczne, może zostać przyznane odszkodowanie, które wykracza poza utracone korzyści, oraz nie wypowiedział się co do kompensacji szkody związanej z pozostawaniem w gotowości do realizacji umowy. Sąd Apelacyjny uznał, że wydatki poczynione przez stronę powodową i związane z gotowością do świadczenia usług odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów, nie pozostawały w bezpośrednim związku przyczynowo-skutkowym z działaniem strony pozwanej. Strona powodowa nie wykazała, że sprzęt, personel i materiały, które przygotowała na potrzeby realizacji umowy nie zostały ostatecznie wykorzystane przy realizacji innych przedsięwzięć realizowanych z jej udziałem. Stwierdzenie powyższego, nie zaś, jak podnosi skarżący analiza art. 70⁴ § 2 k.c., prowadziły do oddalenia powództwa. Sąd Apelacyjny ustalił na podstawie opinii biegłego, że strona powodowa nie poniosła szkody z uwagi na pozostawanie w gotowości do realizacji umowy.

Skarżący nie zgadza się z powyższą konkluzją i przedstawia odmienną ocenę rozstrzygnięcia. Wątpliwości wskazane przez skarżącego nie mają jednak charakteru istotnych zagadnień prawnych, lecz stanowią próbę kwestionowania ustalonego w sprawie stanu faktycznego, przyjętego jako podstawa rozstrzygnięcia. Pozwala to na uznanie, że skarżący nie wykazał przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

7. Odnosząc się do powołanej przez skarżącego oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, wskazać trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, jako przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania, wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wyводу zmierzającego do

jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12).

Powód nie wykazał skutecznie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jak już wyjaśniono wyżej, rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego o oddaleniu powództwa nie bazowało na kwestionowanej przez powoda wykładni i zastosowaniu art. 70⁴ § 2 k.c., lecz na przyjęciu, że strona powodowa nie wskazała, aby poniosła szkodę pozostającą w związku z zachowaniem lub zaniechaniem strony pozwanej. Argumentacja podana w skardze kasacyjnej zmierza w istocie do zakwestionowania ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Przypomnieć w związku z tym należy, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

8. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

9. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

(R.N.)

[a.ł]